

De sancta Agatha

De sancta Agatha virgine et martyre.

Similis est homini patrifamilias. Habet verbum istud **Mat. xiiij.** Sicut tota solenitas et officium bodiernum est. b. Agathe virginis preciosissime et martyris. ita erit sermo. **Sz** primo salutare ego maria. **I**stud sermo secundum quod ego volo istud tractare de patre huius tale intellectum. q. b. Agatha est filia hominis patrifamilias. **Q**ueris ergo quod est iste patrifamilias. **D**ico quod nullus alius nisi christus. **U**n ipse ait. **P**ater. scilicet vniuersale. nolite vocare vos super terram. **U**n est enim pater vniuersalis. qui in celis est **Mat. xiiij.** **D**icit ergo thema nostrum. q. b. Agatha est filia hominis patrifamilias. scilicet generis christiane quod genitum singularis est secundum declinationem grecam. **S**ciendum autem quod in sacra scriptura inveniuntur clare tres similitudines inter deum et hominem. **E**t sic videbimus de qua loquitur thema.

Prima est per essentialem vel substantialem creationem.

Secunda per humanalem incarnationem.

Tercia per humanalem imitationem.

Per primam hominem factum est ad imaginem et similitudinem dei. **Q**uia enim deus creat animam impermissam in ea sua imagine. **S**icut tu quando imprimis sigillum cere impermissis similes et ymaginem sigilli. velut etiam mulieres sigillando panem in forno. **I**ta quando deus creat animam in ea impermissam suam ymaginem. **C**ogita quod deus sit ut sigillum ymaginem essentie vel substantie et trius personarum. **I**ta anima est ymaginem essentie et trius personarum.

Prima est memoria que est de preteritis. **S**ecunda est intelligentia. scilicet de presentibus. **E**t tertia est voluntas de futuris. **N**ulla alia creatura beati mundi habet istam similitudinem cum deo nisi homo. non solum licet sit tam pulchra creatura. nec lunare. **E**t sicut deus est ymaginem in toto mundo. et ipsum regit et gubernat. ita anima est ymaginem in toto corpore. tota in toto corpore. et tota in qualibet parte. ut vult philosophus in secundo de anima. **E**t ex ista similitudine dicit deus quod voluit creare hominem. **F**aciam hominem ad ymaginem et similitudinem nostram. **B**eat. i. **V**erbum est dei patris ad filium spiritum sanctum. qui potest creare hominem. et non ad angelos. ut false dicunt iudei. **I**ta est prima similitudo inter deum et hominem. sed ista similitudo sola non sufficit ad salutem. quia omnes homines habent istam similitudinem cum deo. et tamen non omnes saluantur. **I**deo damnabile est tantam similitudinem diuine ymaginis indigne fuare. **D**agnum enim peccatum est peccare ymaginem crucifixi in luto vel in igne. **M**aius peccatum est illorum qui peccant animam quam fecit non solum lignarius vel ar-

gentarius. sed deus ad ymaginem suam. **E**t tu auare peccas eam in luto auaricie. **E**t tu luxuriose in igne luxurie. **I**deo seruanda est honestissime ut relique ligni crucis vel virginis **M**arie. quod preciosior est anima quam quecumque reliquie. **S**ecunda similitudo inter deum et hominem est per humanalem incarnationem. quando deus factus est ad ymaginem et similitudinem hominis assumens perfectam humanitatem in unitate persone. **S**icut enim in creatione homo factus fuit ad ymaginem dei. ita deus factus est ad ymaginem et similitudinem hominis. **N**on dicit scriptura. **Q**ui cum in forma dei esset: non rapinam arbitratus est esse se equalis deo. sed semetipsum exinanivit formam serui accipiens. in similitudinem hominis factus. et habitum inuenit ut homo. ad **Phil. ij.** **N**ec ista etiam similitudo sufficit ad salutem. immo sequenter aggrauat damnationem hominis indigne tractatis naturam quam deus assumpsit. **D**eus enim exaltauit humanitatem in gloria super angelos. et tu vitupas eam viuendo ut potest luxuriose. **T**ercia similitudo est per humanalem imitationem. **P**er hoc enim homo reficit ad ymaginem et similitudinem dei. sicut ad exemplar omnium virtutum. **V**erbi gratia. **S**icut fuit misericors et liberalis contra auariciam. nolit esse auarus peruersus. furus vel fraudator. **S**icut christus fuit castus et purus. abstinens charitati et plenam amore. ita et tu. **I**ta similitudo sufficit ad salutem. presuppositis primis. **E**t ista est melior. et dat complementum alij. quia sine ista alie similitudines non saluaretur. **I**deo dicit scriptura. **E**stote imitatores. id est similes dei. sicut filij charissimi. et ambulate in dilectione sicut et christus dilexit vos. ad **Eph. v.** **J**uxta istam similitudinem tertiā dicitur thema de b. Agatha **S**imilis est homini. non solum per primam et secundam ut alij. sed per uirtuales imitationem. **N**odo videamus similitudines uirtuales maiores Agathe ad christum. et de quibus possumus recipere bonam instructionem. per regimine vite nostre. **E**t notaui sex in eorum vita. **F**uit enim filia christi

Primo in uirtuosa uersatione.

Secundo in fructuosa predicatione.

Tercio in luminosa disputatione.

Quarto in sua passione.

Quinto in sua defunctione.

Sexto in sua tumulatione.

Quanti ad primam dico quod beata Agatha similis fuit christi in uersatione uirtuosa. quia recte ut christus fuit uersatus in hoc mundo. ita uoluit etiam anima b. Agathe uersari. quia sicut pictor vel mulieres que operantur de serico iuxta exemplar de pingunt ymaginem. ita b. Agatha ad ymaginem

Bermo

scz vite xpi depingebat sua vita stultibz opibus bonis. **Primo** em respiciebat facies xpi pncipiū vite hūane. qz cum eēt alti i suo palacio padisi cū p̄ter spūfacto cū suis baronibz idē angel. voluit descēderez claudi i pua cel la yteri ginal. **In** q. b. **Agatha** notauit infirmitā xpi humilitatē. **Et** voluit ei in hā assimilari. qz cū eēt nobilioz genere. pulcrioz corpe. et famosioz bonitate ciuitat̄ cathanēsis. **Et** mortuis parentibz remāsit heres illi magni palaciū p̄is sui. q̄ exemplo xpi dimisit palacium p̄is. z ornāmetaz vasa aurea z argētea. et restrinxit se i quadā pua domo vt simplex psona. **Ecce** quō fuit similis xpo i humilitate. **Itē** sicut xps i sua pueritatē fuit purissim⁹ castus. qz nūq̄ gustauit de illa delectatōe venerea. **Ita**. b. **Agatha** i hoc fuit sibi filis. **Ecce** quomō ad xpi exemplū depingebat vitam suam. vitabat familiaritates hoim. qz als i ginitas nō potest bñ conseruari. **Dicatur** p correctōe beginaru vt vitēt familiaritates zc. **Sicut** etiā xps i hoc mūdo voluit tenere asperā vitā. qz vltra quadagesimā quā fecit tora vita xpi fuit. xl. **Dicit** mḡ hystoriarū qz nunq̄ comedit carnes nisi forte de agno pascali volēs suare legē. nūq̄ cenabat. **Ita**. b. **Agatha** in h voluit sibi assimilari. ieiunabat dimisit carnes. qz i ginitas cum abstinentia p̄seruatur. **Persona** em gulosa semperit luxuriosa. **Et** si ad extra ostendat casta. secreta tñ faciet multas corruptōes. nisi sit abstinēs **Itē** xps i h mōdo voluit eē paup. cū tñ eēt domin⁹ oim rez. qz dñi ē terra z plenitudo eius. tñ. xxxij. annis portauit eandē vestē quā sibi fecit m̄ sua cum eēt puer. **Ita**. b. **Agatha** voluit indui pauperrime vt beginā. z dabat patrimoniu paupibus amore dei. et viuebat p̄ p̄is manibz. filauit. insuit. teruit. qz null⁹ potest p̄tinue orare zc. **Itō** mōs go **Maria** pui debat sibi. filioz **Joseph**. **O** bñdictus ē q̄ sic diuidit tps. mō orando. mō opando zc. **Itē** xps fuit diligēs laborādo. p̄dicādo de villa i villā. **Ita**. b. **Agatha** fuit diligēs in opibz suis spūalibz. **Burgebat** i media nocte ad orā dū zc. q̄libet hebdomada p̄fitebat. etiā cum lachrymis. z qualibet die dñica cōicabat cū maxima deuotōe. **Ecce** quō fuit filis hoī p̄i familias. **Moraliter**. si nō possum⁹ ita esse filles xpi vt fuit go. b. **Agatha**: ad min⁹ quolibet die teneatis certā ozoem manez sero. cogitādo qz videris xpm p̄ntē. **Itē** p̄ laborē sex diez hebdomade i dñica q̄scatis ab om

ni ope tpali. nō tāgatis ptē dñi. sed audiatissimam p̄pletā cum silētio. **Aliud** aut tps sic tuū ad delectādū. ludendū. nō ad taxillos zc. sed ad balistā. nō p pecunia. z hmoi. nō eundo ad lupanar. vel ad furandū fruct⁹ vel aliud. qz si sic feceritis: meli⁹ eēt fodere zc. qz nō eēt tā magnū pctm̄. **Dicit** em deus. **Demē** to vt die sabbati sc̄rifices. **Ser** diebz opaberis. z facies oia opa tua. septimo aut die sabbatum dñi dei tui est. **Nō** facies in eo omne opus. **Ero**. xx. **Sabbatū** q̄eris est dñica in q̄ xps quicuit ab ope nostre redemptōis. **Sā** crificat em audiēdo missam. f̄monez zc. **Itē** i quolibet anno p̄municatē i pasca. **Si** istā regulā velleris seruare: iretis ad padisū abs qz purgatorio. **Omnia** honeste. i. deuote z fm ordinē fiāt in vobis. j. **Coz**. xiiij. **Dico** sc̄do q. b. **Agatha** fuit filis xpo i fructuosa predicatorē. **Hodovideam⁹** xps quomō i hoc mūdo predicauit. **Deinde** videbim⁹ quomō. b. **Agatha** p̄dicauit. **Christ⁹** p̄dicauit solum in vna domo. s. indeoz. **Nō** sum missus nisi ad oues que pierūt dom⁹ isrl. **Dat**. xv. **Et** nunquid xps venit predemptōe oim. quare ergo dicit. **Nō** sum missus zc. s. ad predicādū psonaliter. **Et** p̄dicabat s. vij. pctā seu vicia in quibus ille populus stabat. **Nō** predicabat phiam. nec poetrías nec d̄ astrologia. licet sc̄ret omia. sed ad correctōem vicioz. **In** hoc sibi filis fuit. b. **Agatha**. que predicauit in vna domo s. vij. pctā seu. vij. vicia. **Cum** em. b. **Agatha** viueret simplr vt dixi. venit emissarius impatoris **Quincian⁹** nomine p̄tra xpi anos vt abnegarent xpm vel interficerentur z fuit sibi dictum de vitaz sanctitate. b. **Agathe**. que erat nobilioz z pulcrioz dicioz alijs. z quō erat xpiana. **Ideo** qz faceret eam abnegare. z posset eā ducere in vxorez. **Et** qz erat supbus illud attentabat. vt sonaret in aribz vulgi qz tātus eēt qz posset nobiles subiugare. **Et** qz erat libidinosus: ad aspectū i ginitis pulcerrime suā p̄cupiscentiam p̄mouebat. z vt auar⁹ ad suas diuitias siue ad eius facultates suspirabat. **Et** vt idolatra xpi nomē audire nō poterat. **Et** volēs. b. **Agathā** peruertere tradidit eā cuidā meretrici noie **Af** frodisie pulcrā corpe. sed meretrici. que habebat nouē filias corpe pulcras. sed etiā meretrices. vt ei⁹ animū immutarēt. **Hī** venalis docet vt filia sit tal. **Queliber** etiā illarū tenebat camerā suā ornata in eadē domo vt peccādo acq̄rerent magnas pecunias. et dabāt

De sancta Agatha

se delicijsz placit, z multis mulieribz aufere
bāt viros. nō curabāt de deo. z corā. b. Aga/
tha faciebāt dissolutōes. tact^o z oscula vt eā
accēderēt. **I**tē inhonestas locutōes. vt pos/
sent eā inclinare ad pmissarij volūtate vt sen/
tiret vt eētyroz ei^o. z eēt magna dñā aliqñ cū
minis. **B**tā Agatha rñdebat. Verba vestra
nō sunt nisi venē. pmissiones vt pluuiā. mi/
nefo q̄lynde. **E**go autē fundatai petra for/
tissima. s. xpo. nō timeo aliqñ. **F**ilie so affro/
disie cogitātes eā vanitatibz inclinare: orna/
bāt se vestimētis aureis z sericis: dicētes Aga/
the. q̄ ita posset ipsa ornari si vellet. **I**psa autē
rephēdēs eas dicebat. **M**iserere tñ cōsta/
bit ille ornati alia vita. z flebat. **I**tē comede/
bāt capones. perdicēs zc. qz ignis luxurieli/
gnis ciboz pseruat. **A**gatha dicebat eis. qz i
inferno eēt sp esurientes. z ipsa comedebat
panēz aquā. **E**cce quō filis fuit p̄familias i
p̄dicatōe. **Q**uia sicut xps p̄dicauit i domo il/
li^o meretricis. s. iudaice. qz meretrix ētyroz q̄ di/
misso viro recedit cū alio. **I**ta iudea zc. **S**ic
b. Agatha in domo illi^o meretricis **A**ffrodisie
igit zc. **F**ilis est homi p̄familias. **M**o/
raliter. illa meretrix **A**ffrodisia cū filiabz suis
corrūpebat totā illā ciuitatē. **Q**ñ em̄ meretri/
ces sustinent p̄yicos ciuitatis: corrumpunt
totā ciuitatē. **I**deo ciues debēt ad partē fa/
cere lupanar añ portas. **D**icāz q̄ illuz erro/
rem. qz simplex fornicatio nō sit peccm̄ morta/
le: sic dicēdo. **E**go sum liber. z ipsa filr. z pla/
cet sibi z mibi. cui q̄ facio iniuriā. **I**ta rōe de/
cipiunt z dānant multe aie. **R**ñdeat ad hoc
p̄ similitudinē de rege habēte plures filias. z tu
peccas cū aliqua filia sua. z sibi placet et tibi
z dicis. cui facio iniuriā. **N**ūqd dñō tuo fac/
p̄ditionē. **I**ta xps rex tuus ē pater oim̄ muli/
erū iure creatōis z redemptōis. **E**t qz eas ge/
nuit i regeneratōe baptismali **V**el etiā si pec/
cas cū captiua nūquid dñō suo facis iniuri/
am. **O**ēs ml̄ieres sunt captiue xpi. quia suo
sanguine empte sunt. **E**rgo heresis est dicere
qz simplex fornicatio nō ē peccm̄ mortale. **I**o
dicite scriptura. **A**bominatio facta est in israel
id est xpianitate. z in hierl̄m a clericis. qz fili/
am dei habuerūt alieni. s. q̄ nō erāt eius viri.
Malach. ij. **S**ip̄o rex dat tibi filiā suā in vx/
orē. recipias eā: z habeas placitū cū ipsa. **A**li/
ter nō vult de^o qz fiat. **I**deo **A**nm̄. v. **L**ocut^o ē
dñs ad **M**oyfen di. **P**recipe filijs isrl̄ vt eij/
ciāt de castris omnē leprosum. z q̄ semine flu/
it. s. p̄sonas publice notorie luxuriosas **D**i

co tercio qz fuit filis xpo in sua disputatione.
Xps disputauit solēniter cū diabolo **P**ostq̄
ieiunauit. xl. diebz: diabol^o voluit ipm̄ inclia/
re ad peccm̄ gulae primo. sc̄dyane gl̄ie. tercio
auaricie. **S**ed xps habuit victoriā. **I**ta btā
Agatha disputauit cum diabolo. s. **Q**uinci/
ano pmissario. in cui^o ore diabolus loquebat^o
Nā videns **A**ffrodisia qz nihil faciebat. abiit
ad **Q**uincianū dicēs ei **F**acili^o p̄nt facta emol/
liri q̄ ab intentōe xpiana mēs isti^o puelle re/
uocari. **T**ūc **Q**uincian^o fecit eā ad se adduci.
tūc incepit disputatio. **Q**ñ autē **Q**uincianus
vt carnalis expectabat videre **A**gathā orna/
tā. qz ita fuerat sibi laudata. qñ vidit eā in ba/
bitu despecto. cū despectu dixit. **C**ui^o p̄ditio/
nis es. **R**ñdit **A**gatha. **I**ngenua sum z no/
bilitz spectabilis genere. vt om̄is parentela
mea testat. **C**ui **Q**uincian^o. **Q**uō ergo i habi/
tu tali despecto icedis. **R**ñdit **A**gatha. qz an/
cilla xpi sum. suo sanguine empta. iō me ostē/
do suile p̄sonā. **E**t **Q**uincian^o dixit. **C**ontra/
dicis tibi ipsi. qz dicis te nobile. z captiuā si/
ue fuilez. **E**t **A**gatha. **S**ūma ingenuitas. i.
nobilitas ista est i qua seruit^o xpi p̄probat **E**t
sic fuit **Q**uincian^o vict^o d̄ p̄ma q̄stione. **E**t qz
nō potuit replicare: minat^o est ei dicēs. **E**lige
vnū de duobz aut diuersas penas incurrere
aut dñs sacrificare. **H**oies adorabāt ydoliū
iouis. **E**t mulieres aliū qui dicebat venus.
Agatha rñdit. **S**ityroz tua talis qualis est
dea tua venus. z tu tal^o q̄lis de^o tu^o **J**upiter.
Tūc **Q**uincian^o indignat^o insit eā alapis ce/
di di. **I**n iniuriā iudicis noli garrire. **A**gatha
autē cogitās quō xps fuit etiā cefus sustinuit
patiēter: dicēs **Q**uinciano. **D**iroz te virum
prudētē. qz iō impator te pmissariū suū insti/
tuit: ad tāā stulticiā deuolutū. vt illos dicat
deos quoz vitā nec te nec tyrozē tuā vel imi/
tari. **S**i ei credis qz sint boni: bonū tibi ora/
ni. **S**i vero mali: dimittas eos. **E**t sic fuit vl/
ct^o de sc̄da. **E**t iussit eā i carcerē mitti di. **L**o/
gita tecū vt possis euadere. **A** illa. **T**u mini/
ster sathane. cogitar penite vt possis euadē
damnatōz eternā. **T**ercia disputatio fuit nō
rōibz. s. tormēt. **S**e q̄nti ei die fecit eā addu/
ci corā se. z ait. **Q**uid tractasti circa salutē tu/
am. **A**gatha rñdit. **S**al^o mea xps ē. **E**t **Q**ui/
cian^o. **L**essabit ista rñsio friuola. qz tormētis
te affligā. **A**gatha rñdit. **S**i bestias p̄mittis
audito noīe xpi māsuescūt. **S**i ignē virtute
xpi angeli roze celi extinguūt **B**audii meum
est pati p̄ xpo. **R**escis tu. qz granū tritici non

Sermo

reponit in granario vsq; excussum e a palea
Ita nec aia mea quicq; sit a corpe soluta per
mortē: poterit celū intrare. **Ecce** quō dispu-
tauit. **Jō** filis e hoīz. **Moralit.** Ita optet p
sonas bonas et deuotas vincere tres disputa-
tōes. **Prima** e male loqntiū. illoz. s. qui va-
dūt ad paradisum tā inter religiosos q̄ int cle-
ricos. q̄ etiā inter laicos. **Ista** disputatio vi-
cū cogitādo hū xpī dicentē. **Cū** maledixerit
vobis hoies. et psecuti vos fuerint. et dixerint
omne malū aduersus vos mētientes ppter me
Baudete et exultate. qz ecce merces v̄ra copi-
osa ē i celo. **Dat. v.** **Secūda** disputatio est
carnis. s. infirmitatū. **Dolor** zc. vincit em tal
cogitādo illud hū apli. **Per** multas tribula-
tōes oportet nos intrare i regnū celoꝝ. **Act.**
iiij. **Tercia** est diaboli p varias tētatōes
vel fide. q̄ pōt hoc sustinere. **Dico** q̄ r
to q̄ fuit filis xpō i sua passione. **Legitur** de
xpō q̄ i nocte passionis cū oraret. et tota pas-
sio sil fuit xpō p̄ns. **face** est sudor ei vt gutte
sanguis decurrētis i terrā. qz vne strinxerūt
se. et sic sanguis abū de exiuit. **Statim** affuit
angelus de celo pfortās eū. licet nō indigeret.
sed angelus exhibuit debitū famulatū dño suo
Ita fuit de. b. **Agatha.** q̄ i passione sua posi-
ta fuit i eculeo: et in māmillaꝝ tortura. s. i ab-
scissione eaz. ad quā dicebat. **Nō** habes qd
optabas. **Nō** videam an ille **Jhs** liberabit
te de manib; meis. et si poterit ipse tñ quan-
tū ego. **Agatha** ex infinito dolore. qz māmil-
la est ps delicata et iuxta cor: in cepit clamare
di. **Adiua** me dñe i tortura māmillaꝝ. **Tūc**
ille iniquus pcepit abscidi ei māmillas. **Logi-**
tate vulnera siue foramina q̄ remāserūt. et ri-
uos sanguis defluētis. et apposuit sibi man-
retinens sanguinē. et ait **Quinciano.** **Impie**
crudelior dire tyrāne. nō es p̄fusus amputa-
re i femina qd ipse in m̄re suxisti. **Ego** habeo
māmillas integras int aia mea q̄s ab infā-
tia dño p̄secraui. **Et** tota sanguinolēta iterū
posita est i carcere. **Et** euz oraret. ecce circa
mediā noctē: sener qdā in forma medici quē
antecedebat puer lumis portitor. q̄ credit fu-
isse angelus ferēs diuersa medicamenta. et illu-
minato carcere salutauit eam. et postea dixit.
Cū te afflixerit p̄sularis ibi crā. et vidi qz potes
curā suscipere. **Agatha** dixit. **Medicinā** car-
nalis nūq; corpi meo exhibui. sed habeo salua-
toꝝ dñm **Jhm** xp̄m q̄ solo hō curat omnia.
Tūc subridēs senior ait. **Et** ipse me misit ad
te. **Nā** z ego apls ei. s. p̄ter sū. et i noie ei scias

te esse sanandā. **Et** h̄dicto disparuit. **Tūc**
Agatha p̄strauit se in oꝛoc: gr̄as agēs. et fini-
ta oꝛone in noie **Jhu** xpī inuenit se oimino sa-
natā. **Per** totā aut noctē lux refullit i carcere
Quo viso custodes territi fugierunt: relicto
carceris ostio ap̄o. **Ita** aut nolebat fugere ne
coronā martyrii amitteret. et custodes in tri-
bulatōe poneret. **Ecce** quō filis fuit xpō. q̄a
pfortata ab ap̄o. q̄ filis e hoīz. **Moralit.**
Agatha noluit fugere. nec custodes i angu-
stias ponere cū tñ eēt inimici sui. **Habem**
h̄ exemplū ne velis vindictā iimicoꝝ. ne por-
tetis eis malā volūtate. q̄ diu em sum in ma-
lā volūtate: sum i ira dei. **Jō** optet remittere
Alter aut dixit xp̄us. **Nō** me celestis tradet
vos tormentib; si nō remiserit vnusq; s̄i suo
de cordib; v̄ris. **Dat. xvij.** **Dico** quō q̄
fuit filis xpō i sua defunctōe. **Xps** em p̄ mul-
ta tormēta in cruce clamādo. **Nō** in manus
tuas commēdo sp̄m meū. et cū lacrimis mortu-
fuit. **Cū** clamore valido et lachrymis se obtu-
lit deo. **Heb. v.** **Ita** recte. b. **Agatha** p̄ plu-
rima tormēta. **Nā** postq̄ fuit curata **Quin-**
cian fecit eā sibi p̄ntari. q̄ admirās de cura
tōe. et querēs q̄s eā sanauit. **Agatha** respōdit
Dñs **Jhs** q̄ e salus mea. **Indigē** quincianus qz
ad huc **Jhm** noiabat. q̄ p̄silio duoz maloz
hoim fecit eā sup acutissimas testas et carbo-
nes volutari. ligatis pedib; manib; ne se iu-
uare posset. **Crudel** dñs et crudelior es p̄sili-
arij. sed statim vindicta seq̄ba. qz subito mor-
e loq̄ste. et ps parietis corruēs opp̄siliarios
p̄dictos. et ois ciuitas exagitata est et p̄mota
i iudicē. **Et** cū curreēt ciues tumultuātes
ad **Quincianū.** ipse iussit eā poni i carcerē et
fugit. **Ita** aut **Agatha** cū in carcere rogaret
dñm vt acciperet sp̄m ei. **regratiādo** deo qz cō-
seruauit ei corpa corruptōe. et aiam a mal-
desiderijs. et de victoria inimici. et de paciētia
in tormētis. et clamās. **In** manus tuas dñe zc.
emisit sp̄m. **Silis** est q̄ p̄familias. **Mor-**
alit habem h̄c exēplū faciēdi aliquā p̄nias
qz sic truffando et ridēdo nō possum intrare
paradisum. **Jō** recipiam tormētū p̄nie si volu-
mus obtinere p̄miū gl̄ie. **Jō** xps. **P̄nias** agi-
te: appropinq̄bit em regnū celoꝝ. **Dat. iij.**
Dico sexto q̄ fuit filis xpō i ei tumulatōe
vel sepultura. **Xps** em licet habuerit mortē
ignominiosam. crudelē et dolorosā. tñ habu-
it sepulturā honorabilē et gl̄iosā. **Dicat** quō
d̄ **Ita. xj.** **Et** erit sepulch̄ ei gl̄iosum. **Ita** de
brā **Agatha.** postq̄ fuit mortua. xp̄iani rece-
f 3

De sancto Matthea apostolo

perunt ei? corp? .z. cū balsamor mirraz aloes
honorificer pcessionalit clerici ciuitatis nō req̄
em. s3 gaudeam? oēs id̄iorē. portauerit corp?
ad eccliam vt poneret i monumento nouo. s. tū
ba lapidea. **Lū** aut corp? sepeliret: ecce q̄daz
iuuenis seric? induit? que sequebāt p? q̄s cētū
alij armati et pulcri. q̄s nō vnq̄ viderat. an-
geli aut erat. z. posuit ad caput ei? tabulā bre-
uē ex marmore. i q̄ erat scriptū. **Ventē** scām
spōtaneā honore deoz patrie liberatiōz. **Est**
H figura q̄ d̄r eclipsis vult dicere. **Ventē** s̄a-
crā. supple habuit. spōtaneā. s. martyrio se ex-
hibuit. honore deo. supple dedit. z. patrie libe-
ratiōem. supple acq̄siuit. **Ista** q̄ttuor vba sic in-
telligūt. **Errūc** ḡ tā indei q̄s gētilis cepeit ve-
nerari sepulchz ei?. **Quic** cian? ho p? pauces di-
es i flumine inierit. **Sitis** ē ḡ hoi p̄sailias
Hozalit. **Ista** q̄ttuor dēm? nos b̄re. p̄mū
mentē scām z cor? iudū a mal? cogitaciōibus
Ibi ei ē initiū boni vite. expellēdo malas co-
gitaciōes a corde vt prunas a māu subito. als
p̄bureret man?. **Imaginatio** em̄ hoiis tādor
miēdo q̄s vigiliādo apta ē diabolo. in q̄ p̄t po-
nere prunas malaz cogitaciōnū siue tēratio-
nū. s3 nisi velit eas retinere delectabilē cogi-
tādo. nō p̄burēt vos: si statim expellit: dicendo
Ihs ihszē. **Jō** d̄r sc̄ptura. **Di** custodiafua
cor tuū. qz ex ipso vita p̄cedit. **Prouer**. iij. si
bñ custodiaf. als mors. **S**ecō spōtaneā. s.
ad faciēdū p̄niam. qz nō vi sed ḡtis p̄niam de-
bem? facere. qz p̄niaz coactā faciūt illi d̄ infer-
no. sed nihil valet eis. **Jō**. j. **De**. v. **Nō** coacte
s3 spōtaneē fm̄ deū. supple p̄niam faciamus.
Tercio honore deo nō sustinēdo ludū taxil-
loz. i q̄ vitupaf de? .z. dānāt tot aie. **Vñ** de **H**
sc̄ptura. **In** oīibz honorificet de? .j. **De**. iij.
Quarto patrie liberatiōz: iuuādo cōitatē vt
liberet ab oībz oneribz. **Aliq̄** tñ reddūt terrā i
captiuitatē z destructōz. vt vsurarij q̄ vsuras
false vocāt cēsualia. **Si** dicat. **In** q̄ cogitaciō
sit cēsualē vt vsura **Ad** cēsuale req̄rūt due p̄di-
tōes. p̄ma qz sit emptōz n̄ mutuā. sc̄da qz p̄ciū
sit iustū. **S**icō ē mutuū. tūc vsura dānata.
De sancto Matthea apostolo.

Ita pater quoniā
sic fuit placitū aī te **Dat**. xj. **ter** tua-
lit. z i euāgel. hodierno officialr **Si**
ent totū officiū eccliez tota solēntas ē illius
gl̄iosi apli. b. matthei. **I**ta etiāz fm̄o. marie
qz de sua sc̄ssima vita poterim? recipe bonas
informatōes z instructōes. **S**alutē p̄go ma

riarē. **U**erbū p̄positū fm̄ intellectū quē volo
ptractare indiget declaratiōe theologiā. et
sic declarādo itabo materiā quā volo p̄dica-
re. **S**ecōm sc̄tām verā theologiā oīa illa opa
q̄ sūt in **H** mōdo siue sint naturalia siue volūtaria
siue meritoria: hñt vnā cāz p̄ncipalē. s. bñ pla-
citū d̄ine volūtatis. licet p̄ p̄biam assignēt alie
cause. oēs tñ alie cause sūt instrales in mēdie
z q̄si dispositiue. **P**ncipal? cā oīm ē volūtatis
dei. **Si** dicat. **Q**uare hoc fuit factū. q̄ fuit cā
isti?. **R**ndet. volūtatis dei. qz de? voluit. **E**t **H**
facilit p̄videri p̄ similitudinē i horologio. i quo
oīm motiōnū cā tādē redit i m̄ḡm seu gu-
bernatorē horologij. **S**ilr p̄t deduci i natu-
ralibz artificialibz moralibus z meritorijs
Si q̄rat em̄. q̄re mō sit venē. diceret p̄hs. qz
terra emittit vapores. q̄ nō p̄nt ascēdere. z qz
tal? planeta regnarē. **S**ivltra q̄rat q̄re habz
planeta talē p̄tutē. **R**ndet. qz de? a p̄ncipio si-
bi dedit. z si q̄rat q̄re. r̄ndendū est. qz placuit
sibi. **S**ivltra. z quare sibi placuit. stulta est q̄-
stio. **N**ic iuber **Plato** q̄scere. **I**dem q̄n q̄riē
q̄re sūt fames alcubi. r̄nderet p̄hs qz nō semī
nauerūt nec collegerūt. **S**ivltra q̄rat. q̄re s̄n
qz terra erat arida diceret ipse z etiā sicca q̄a
nō pluerat. q̄re nō pluerat. qz vapores nō ele-
uabant in altū nec p̄densabant. **H** r̄nderet
p̄hs. q̄re nō. qz de? dedit talē p̄tutē. q̄re dedit
qz sibi placuit. **S**ola ista rō satiat. **A**lie aut
rōes nō satiat. **I**dē de mortalitatibz z infir-
mitatibz. nō ē attribuēdū caus? sc̄dis z instrali-
bus. sed diuine volūtati. **I**tē idē p̄t z caus? ar-
tificialibz. **N**otari? em̄ volēs bñ scribere car-
tā multis indiget. z multa p̄currūt ad illam
sc̄pturā cartē. s. calam? . sc̄indipendū. regula.
Incanctū. tñ bonitas s̄re nō attribuit calamo
nec alijs. sed notario q̄ est cā p̄ncipal?. **I**dē d̄
cista que ē optime fabricata. nō attribuit axe
seu martello sed carpētario. **I**dē d̄ cippo ar-
gētizē. **I**dē d̄ iil? op̄ibz q̄ sūt in **H** mōdo. sola d̄
uina volūtatis ē cā oīm q̄ sūt. dempro p̄ctō.
q̄d nō ē op? suū. **I**dē in op̄ibz volūtarijs z me-
ritorijs. si dicat? q̄rat. q̄re **David**: z ita intel-
ligit de q̄libet alio: fuit ita sanct?. **Si** dicat.
qz tenuit h̄ bonā vitā z vitauit p̄ctā. qz nōle-
bat facere p̄ diuinā volūtate z ordinatiōem.
nōdū satiat r̄nsio. sed si dicat. qz ita placuit
deo. ista r̄nsio satiat. **E**t si querat. q̄re placuit
deo. q̄stio ē stulta. qz vltra sū mū ḡdū nō est alē
nd. **Jō** **D** d̄ in ps̄. d̄ se dixit. **E**duxit me in lati-
tudinē. s. sc̄ritatē z bonē vitē. saluum me fecit.
rō. qm̄ voluit me. z etiā b̄. ij. **Reg**. xij. **Q**uia